

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1974-1975**

11 FEBRUARI 1975.

Ontwerp van wet betreffende de pensioenge-rechtigde leeftijd vastgesteld in sommige pensioenregelingen voor de overheidssector.

MEMORIE VAN TOELICHTING

De pensioenregeling voor werknemers maakt het vrouwen mogelijk, bij het bereiken van de 60-jarige leeftijd met pensioen te gaan, terwijl zekere categorieën van werknemers een vervroegd ingaand pensioen kunnen verkrijgen zonder dat het bedrag ervan een vermindering ondergaat ten gevolge van het feit dat het pensioen ingaat voordat de betrokkenen de normale leeftijd hebben bereikt. Het betreft derhalve hen die de voorwaarden vervullen vervat in de koninklijke besluiten van 27 juni 1969 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder een statuut van nationale erkentelijkheid recht geeft op een vervroegd niet-verminderd rustpensioen als werknemer en van 23 juni 1970 tot vaststelling van de voorwaarden waarin sommige krijgsgevangenen begunstigd met een statuut van nationale erkentelijkheid kunnen aanspraak maken op een vervroegd rustpensioen als werknemer.

Het ontwerp van wet dat u hierbij aangeboden wordt, strekt ertoe gelijkaardige voorzieningen voor de overheidsdienst te treffen wanneer de betrokkenen de 60-jarige leeftijd bereiken of althans voordat zij 65 jaar oud worden, mits zij dertig dienstjaren tellen.

Krachtens artikel 1 van de algemene wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen kan echter aan magistraten en Rijksambtenaren die op grond van een vaste of een door of krachtens de wet daarmee gelijkgestelde benoeming deel uitmaken van het Algemeen Bestuur en die door 's Rijks Schatkist worden bezoldigd, slechts op vijftenzestigjarige leeftijd en na twintig dienstjaren pensioen worden verleend.

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1974-1975**

11 FEVRIER 1975.

Projet de loi relatif aux conditions d'âge fixées dans certains régimes de pension du secteur public.

EXPOSE DES MOTIFS

Le régime de pension des travailleurs salariés permet aux femmes d'obtenir la pension à l'âge de 60 ans et à certaines catégories de travailleurs de se voir accorder une pension anticipée sans que le montant en soit diminué en raison du fait qu'elle prend cours avant que les intéressés n'aient atteint l'âge normal. Il s'agit en l'occurrence de ceux qui remplissent les conditions prévues par les arrêtés royaux du 27 juin 1969 fixant les conditions dans lesquelles un statut de reconnaissance nationale donne droit à une pension de retraite anticipée et non réduite de travailleur salarié et du 23 juin 1970 fixant les conditions dans lesquelles certains prisonniers politiques bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale peuvent prétendre à une pension de retraite anticipée de travailleur salarié.

Le projet de loi qui vous est soumis en annexe a pour but de créer des possibilités analogues dans le secteur public, lorsque les agents atteignent l'âge de 60 ans ou tout au moins avant l'âge de 65 ans, s'ils comptent trente années de service.

En effet, aux termes de l'article 1er de la loi générale du 21 juillet 1844 sur les pensions civiles et ecclésiastiques, les magistrats, fonctionnaires et employés faisant partie de l'Administration générale en vertu d'une nomination à titre définitif ou d'une nomination y assimilée par ou en vertu de la loi et rétribués par le Trésor public, ne peuvent être admis à la pension qu'à l'âge de soixante-cinq ans et après vingt années de service.

Bijzondere wetten hebben evenwel een lagere pensioengerechtigde leeftijd vastgesteld. Dit is o.m. het geval voor het onderwijzend personeel. Het bijgaande ontwerp laat deze aanspraken natuurlijk onverlet.

In de meeste gevallen, waarin de algemene regeling voor het Rijkspersoneel van toepassing is, kan de voorgestelde maatregel geen aanleiding tot moeilijkheden in de pensioenberekening geven. In bepaalde bijzondere regelingen evenwel is er alleen een berekeningswijze vastgesteld wanneer de betrokkene een bepaalde leeftijd bereikt — in het onderhavige geval hoger dan 60 jaar — of wanneer hij definitief ongeschikt wordt bevonden voor de uitoefening van zijn ambt.

Zo maakt artikel 391 van het Gerechtelijk Wetboek gewag van de magistraat die wegens de op zeventig jaar vastgestelde leeftijdsgrens met pensioen gaat, terwijl artikel 392 van hetzelfde Wetboek betrekking heeft op de magistraat van wie bevonden is dat hij wegens een gebrekkigheid niet meer in staat is zijn ambt te vervullen. Mutatis mutandis geldt hetzelfde t.a.v. de voor 1 juli 1971 benoemde hoogleraren en de leden der geestelijkheid.

Het is derhalve noodzakelijk te bepalen hoe een op grond van dit ontwerp toegekend pensioen moet worden berekend. Gelet op het feit dat een proportionele berekeningswijze reeds bij lichamelijke ongeschiktheid wordt toegepast, ligt het voor de hand deze eveneens te laten gelden wanneer krachtens dit ontwerp recht op pensioen ontstaat vóór de in de huidige wetgeving bepaalde leeftijd. Aangezien evenwel de bijzondere regelingen waarvan hierboven sprake een uitermate gunstige berekeningswijze bevatten doch de leeftijd waarop een pensioen kan worden toegekend daarentegen hoog ligt, zou de door het ontwerp geboden mogelijkheid, vervroegd met pensioen te gaan, voor deze categorieën een buitensporig voordeel betekenen, gelet op het feit dat deze pensioenen niet tot driekwart van de berekeningsgrondslag worden beperkt zoals dit het geval is voor de andere pensioenen. Daarom wordt tevens bepaald dat alle mede op grond van dit ontwerp toegekende pensioenen tot dit maximum worden beperkt, behoudens voor wat betreft de dubbeltelling van oorlogs- en daarmee gelijkgestelde tijd die tot negentiende van de berekeningsgrondslag in aanmerking kan worden genomen.

Opdat de gerechtigden op deze nieuwe voorziening van de mogelijkheid vroeger met pensioen te gaan geen gebruik zouden maken met het oogmerk elders een betrekking aan te nemen, wordt voorzien in een anti-cumulatiebepaling. Hierdoor wordt het krachtens dit ontwerp toe te kennen pensioen geschorst gedurende de tijdvakken dat zij een beroepsbedrijvigheid uitoefenen waarvoor de pensioenregeling voor werknemers in een schorsing van het rustpensioen voorziet.

Gelet op het feit dat de nieuwe voorziening slechts de mogelijkheid biedt van een bepaald tijdstip af met pensioen te gaan zonder een verplichting daartoe in te houden, is het met het oog op een tijdige vervanging noodzakelijk dat er tussen het tijdstip van de aanvraag en dat van het ontslag een tijdsruimte in acht wordt genomen. Met het oog hierop

Signalons toutefois que des lois particulières ont prévu cette faculté à un âge inférieur. Tel est notamment le cas en ce qui concerne le personnel enseignant. Il va de soi que le présent projet ne porte pas atteinte à ces droits.

Si, dans la grande majorité des cas où le régime général des agents de l'Etat est en cause, la mesure proposée ne posera aucune difficulté d'application en ce qui concerne le calcul de la pension, il en est autrement pour certains régimes particuliers qui ne prévoient un mode de calcul que dans les seuls cas où l'intéressé a atteint l'âge déterminé — en l'occurrence supérieur à 60 ans — et lorsqu'il est reconnu définitivement inapte à l'exercice de ses fonctions.

C'est ainsi que l'article 391 du Code judiciaire prévoit le cas du magistrat mis à la retraite à raison de la limite d'âge de soixante-dix ans, tandis que l'article 392 du même Code s'applique au magistrat reconnu hors d'état de continuer ses fonctions par suite d'infirmités. Mutatis mutandis il en est de même pour les professeurs d'université nommés avant le 1er juillet 1971 et pour les membres du clergé.

Il s'avère donc nécessaire de déterminer comment la pension accordée en vertu du présent projet sera calculée. Comme le calcul proportionnel est déjà prévu en cas d'aptitude physique, il est tout indiqué d'appliquer ce mode de calcul également dans le cas où, en vertu du présent projet, un droit à pension existe avant l'âge fixé dans la législation actuelle. Toutefois, en raison du fait que les régimes particuliers dont question ci-dessus connaissent un mode de calcul extrêmement favorable, mais qu'en contrepartie, l'âge à partir duquel la pension peut être accordée est élevé, la faculté d'anticipation prévue par le présent projet constituerait pour ces catégories de personnes un avantage disproportionné par rapport aux autres catégories de pensionnés, ces pensions n'étant pas limitées aux trois quarts du traitement de base comme il est de règle pour les autres pensions. C'est la raison pour laquelle il est précisé que toutes les pensions accordées en vertu du présent projet seront limitées à ce maximum, sauf en ce qui concerne le doublement des services de guerre et assimilés qui peuvent produire leurs effets jusqu'à concurrence de neuf dixièmes de la base du calcul.

D'autre part, il est prévu une disposition anti-cumul afin d'éviter que les bénéficiaires de ces nouvelles dispositions fassent usage de la faculté d'être mis prématurément à la retraite dans le but d'occuper un emploi dans un autre secteur. La pension qui sera consentie en vertu du projet est suspendue pendant les périodes durant lesquelles ils exercent une activité professionnelle qui, dans le régime de pension des travailleurs salariés, entraîne la suspension de la pension de retraite.

Compte tenu du fait que les nouvelles dispositions offrent seulement la possibilité de prendre la retraite à partir d'un moment déterminé, ce qui n'implique donc aucune obligation dans le chef de l'agent, il s'avère nécessaire, dans le but de pouvoir opérer son remplacement en temps voulu, de prévoir un certain délai entre le moment de la demande et celui de la

wordt bepaald, dat het krachtens dit ontwerp toegekende pensioen ingaat op de eerste dag der zesde maand volgend op die waarin de aanvraag werd ingediend.

De Eerste Minister,

L. TINDEMANS.

De Staatssecretaris voor Begroting,

G. GEENS.

démission. Il est précisé à cette fin que la pension allouée en application de ce projet prend cours le premier jour du sixième mois qui suit celui pendant lequel la demande a été introduite.

Le Premier Ministre,

L. TINDEMANS.

Le Secrétaire d'Etat au Budget,

G. GEENS.

ONTWERP VAN WET

BOUDEWIJN,
Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Gelet op de bij koninklijk besluit van 12 januari 1973 gecoördineerde wetten op de Raad van State, inzonderheid op artikel 3, eerste lid;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid ten aanzien van artikel 6;

Op de voordracht van Onze Eerste Minister en van Onze Staatssecretaris voor Begroting,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Eerste Minister en Onze Staatssecretaris voor Begroting zijn gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt :

ARTIKEL 1.

Deze wet is toepasselijk op hen wier pensioen ten laste komt van :

- a) de Openbare Schatkist of de Rijkswerkliefdenkas;
- b) de provinciën, de gemeenten, de agglomeraties en federaties van gemeenten, de verenigingen van gemeenten of de aan de provincie en aan de gemeenten ondergeschikte organismen;
- c) de instellingen waarop het koninklijk besluit nr. 117 van 27 februari 1935 tot vaststelling van het statuut der pensioenen van het personeel der zelfstandige openbare inrichtingen en der regies ingesteld door de Staat, toepasselijk is;
- d) de Regie der Posterijen;
- e) de instellingen waarop de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden toepasselijk is verklaard.

ART. 2.

Onverminderd bijzondere bepalingen die een lagere leeftijd vaststellen, kan op de leeftijd van zestig jaar en na dertig dienstjaren pensioen worden verleend aan vrouwelijke personeelsleden.

ART. 3.

Op de leeftijd van zestig jaar en na dertig dienstjaren kan, onverminderd bijzondere bepalingen die een lagere leeftijd vaststellen, eveneens pensioen worden verleend aan hen die aan een van de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° een oorlogsinvaliditeitspensioen ontvangen op grond van de wetten op de militaire pensioenen, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 11 augustus 1923;

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,
Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Vu les lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées par l'arrêté royal du 12 janvier 1973, notamment l'article 3, alinéa premier;

Vu l'urgence en ce qui concerne l'article 6;

Sur la proposition de Notre Premier Ministre et de Notre Secrétaire d'Etat au Budget,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Premier Ministre et Notre Secrétaire d'Etat au Budget sont chargés de présenter en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE 1er.

La présente loi s'applique aux personnes dont la pension est à charge :

- a) du Trésor public ou de la Caisse des ouvriers de l'Etat;
- b) des provinces, des communes, des agglomérations et des fédérations de communes, des associations de communes ou des organismes subordonnés aux provinces ou aux communes;
- c) des organismes auxquels s'applique l'arrêté royal n° 117 du 27 février 1935 établissant le statut des pensions du personnel des établissements publics autonomes et des régies instituées par l'Etat;
- d) de la Régie des Postes;
- e) des organismes auxquels a été rendue applicable la loi du 28 avril 1958 relative à la pension des membres du personnel de certains organismes d'intérêt public et de leurs ayants droit.

ART. 2.

Sans préjudice aux dispositions particulières prévoyant un âge inférieur, les agents féminins peuvent être admis à la pension à l'âge de soixante ans et après trente années de service.

ART. 3.

Peuvent également être admis à la pension à soixante ans et après trente années de service, sans préjudice aux dispositions particulières prévoyant un âge inférieur, les personnes qui satisfont à une des conditions suivantes :

- 1° bénéficier d'une pension d'invalidité de guerre en vertu des lois sur les pensions militaires, coordonnées par l'arrêté royal du 11 août 1923;

2° als politiek gevangene of gedeporteerde een pensioen ontvangen op grond van de wetten betreffende de vergoedingen aan de burgerlijke oorlogsslachtoffers, gecoördineerd op 19 augustus 1921;

3° een pensioen ontvangen op grond van de wetten op de vergoedingspensioenen, gecoördineerd op 5 oktober 1948, of op grond van de wetten op het herstel te verlenen aan de burgerlijke slachtoffers van de oorlogen 1914-1918 en 1940-1945 en hun rechthebbenden, en bovendien rechthebbende zijn in een van de volgende regelingen :

a) de besluitwet van 19 september 1945 tot vaststelling van het statuut van de gewapende weerstand;

b) de besluitwet van 16 februari 1946 houdende aanvulling en vervanging van de besluitwet van 1 september 1944 betreffende de actie- en inlichtingsagenten;

c) de besluitwet van 24 december 1946 waarbij het statuut van de burgerlijke weerstanders en werkweigeraars wordt ingericht;

d) de wet van 18 augustus 1947 houdende regeling van het statuut der krijgsgevangenen van 1940-1945;

e) de wet van 1 september 1948 houdende inrichting van het statuut van de weerstanders door de sluikpers;

f) de wet van 7 juli 1953 houdende inrichting van het statuut der gedeporteerden tot de verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-1945 en de intrekking van de besluitwet van 24 december 1946;

g) de wetten betreffende het statuut van de politieke gevangenen en van hun rechthebbenden, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 16 oktober 1954;

h) de wet van 21 juni 1960 houdende statuut van de militairen die tijdens de oorlog 1940-1945 in de Belgische strijdkrachten in Groot-Brittannië gediend hebben;

i) het koninklijk besluit van 28 augustus 1964 houdende statuut van nationale erkentelijkheid ten gunste van de Belgische militairen die tijdens de verschillende fasen van de oorlog 1940-1945 dienst volbracht hebben;

j) het koninklijk besluit van 24 januari 1968 houdende statuut van nationale erkentelijkheid ten gunste van de Belgische zeelieden, die tijdens de oorlog 1940-1945 in de Belgische koopvaardij hebben gevaren;

4° van Belgische nationaliteit zijn, werkelijke dienst hebben volbracht bij de geallieerde strijdkrachten tussen 10 mei 1940 en 8 mei 1945 en een militair invaliditeitspensioen ontvangen, dat door een geallieerde natie toegekend is voor een arbeidsongeschiktheid opgelopen ingevolge een oorlogshandeling; de datum 8 mei 1945 wordt vervangen door 15 augustus 1945 voor hen die deelgenomen hebben aan krijgsverrichtingen buiten het Europees continent.

ART. 4.

Onverminderd bijzondere bepalingen houdende een lagere leeftijd dan de hieronder vermelde, kan aan de op de wet van 24 juni 1952 tot instelling van een gevangenstreep voor

2° bénéficiaire d'une pension au titre de prisonnier politique ou de déporté en vertu des lois sur les réparations à accorder aux victimes civiles de la guerre, coordonnées le 19 août 1921;

3° bénéficiaire d'une pension en vertu des lois sur les pensions de réparation, coordonnées le 5 octobre 1948, ou en vertu des lois sur les réparations à accorder aux victimes civiles des guerres 1914-1918 et 1940-1945 et à leurs ayants droit et être, en outre, bénéficiaire d'un des régimes ci-après :

a) l'arrêté-loi du 19 septembre 1945 établissant le statut de la résistance armée;

b) l'arrêté-loi du 16 février 1946 complétant et remplaçant l'arrêté-loi du 1er septembre 1944 relatif aux agents de renseignements et d'action;

c) l'arrêté-loi du 24 décembre 1946 organisant le statut des résistants civils et des réfractaires;

d) la loi du 18 août 1947 réglant le statut des prisonniers de guerre de 1940-1945;

e) la loi du 1er septembre 1948 établissant le statut des résistants par la presse clandestine;

f) la loi du 7 juillet 1953 organisant le statut des déportés pour le travail obligatoire de la guerre 1940-1945 et abrogeant l'arrêté-loi du 24 décembre 1946;

g) les lois relatives au statut des prisonniers politiques et de leurs ayants droit, coordonnées par l'arrêté royal du 18 octobre 1954;

h) la loi du 21 juin 1960 portant statut des militaires qui ont effectué du service pendant la guerre 1940-1945 dans les forces belges en Grande-Bretagne;

i) l'arrêté royal du 28 août 1964 portant statut de reconnaissance nationale en faveur des militaires belges qui ont effectué du service au cours des différentes phases de la guerre 1940-1945;

j) l'arrêté royal du 24 janvier 1968 portant statut de la reconnaissance nationale en faveur des marins belges ayant navigué dans la marine marchande belge pendant la guerre 1940-1945;

4° être de nationalité belge, avoir accompli du service effectif dans les forces alliées entre le 10 mai 1940 et le 8 mai 1945 et bénéficier d'une pension militaire d'invalidité, accordée par une nation alliée pour une incapacité de travail imputable à un fait de guerre; la date du 8 mai 1945 est remplacée par celle du 15 août 1945 pour ceux qui ont pris part à des opérations de guerre en dehors du continent européen.

ART. 4.

Sans préjudice aux dispositions particulières prévoyant un âge inférieur à ceux indiqués ci-après, les personnes comptant trente années de service qui sont bénéficiaires de la loi

de militairen die door de vijanden werden gevangen genomen tijdens de veldtocht 1914-1918 en op de wet van 18 augustus 1947 houdende regeling van het statuut van krijgsgevangene gerechtigde personen die een gevangenschap van minstens zes maanden op vijandelijk grondgebied hebben ondergaan, elk gedeelte van een maand zijnde hierbij niet in aanmerking genomen, na dertig dienstjaren pensioen worden verleend :

1° op de leeftijd van 64 jaar, indien de duur van hun gevangenschap minder dan 18 maanden bedraagt;

2° op de leeftijd van 63 jaar, indien de duur van hun gevangenschap minder dan 30 maanden doch ten minste 18 maanden bedraagt;

3° op de leeftijd van 62 jaar, indien de duur van hun gevangenschap minder dan 42 maanden doch ten minste 30 maanden bedraagt;

4° op de leeftijd van 61 jaar, indien de duur van hun gevangenschap minder dan 54 maanden doch ten minste 42 maanden bedraagt;

5° op de leeftijd van 60 jaar, indien de duur van hun gevangenschap ten minste 54 maanden bedraagt.

ART. 5.

Onverminderd bijzondere bepalingen houdende een lagere leeftijd dan de hieronder vermelde, kan na dertig dienstjaren pensioen worden verleend aan de op de bij koninklijk besluit van 16 oktober 1954 gecoördineerde wetten betreffende het statuut van de politieke gevangenen en van hun rechthebbenden gerechtigde personen die een gevangenschap van minstens 90 dagen hebben ondergaan, of aan de personen begunstigd met een lijfrente toegekend aan de politieke gevangenen van de oorlog 1914-1918 krachtens hoofdstuk IV van de wet van 7 juli 1964 : 1° tot verhoging van sommige oorlogspensioenen en renten; 2° tot wijziging van het stelsel van sommige pensioenen; 3° die voorziet in de vergoeding van de nakomende gevolgen van internering en deportatie; 4° tot instelling van een lijfrente ten voordele van de politieke gevangenen van de oorlog 1914-1918; 5° tot instelling van een als pensioen geldende tegemoetkoming ten voordele van sommige gewezen militairen :

1° op de leeftijd van 64 jaar, indien de duur van hun opsluiting minder dan 270 dagen bedraagt;

2° op de leeftijd van 63 jaar, indien de duur van hun opsluiting minder dan 450 dagen doch ten minste 270 dagen bedraagt;

3° op de leeftijd van 62 jaar, indien de duur van hun opsluiting minder dan 630 dagen doch ten minste 450 dagen bedraagt;

4° op de leeftijd van 61 jaar, indien de duur van hun opsluiting minder dan 810 dagen doch ten minste 630 dagen bedraagt;

5° op de leeftijd van 60 jaar, indien de duur van hun opsluiting ten minste 810 dagen bedraagt.

du 24 juin 1952 créant le chevron de captivité pour les militaires capturés par l'ennemi au cours de la campagne 1914-1918 ou de la loi du 13 août 1947 réglant le statut des prisonniers de guerre de 1940-1945 et qui ont subi une captivité d'au moins six mois en territoire ennemi, toute partie de mois n'étant pas prise en considération, peuvent être admises à la pension :

1° à l'âge de 64 ans, si la durée de leur captivité est inférieure à 18 mois;

2° à l'âge de 63 ans, si la durée de leur captivité est inférieure à 30 mois mais atteint au moins 18 mois;

3° à l'âge de 62 ans, si la durée de leur captivité est inférieure à 42 mois mais atteint au moins 30 mois;

4° à l'âge de 61 ans, si la durée de leur captivité est inférieure à 54 mois mais atteint au moins 42 mois;

5° à l'âge de 60 ans, si la durée de leur captivité atteint au moins 54 mois.

ART. 5.

Sans préjudice aux dispositions particulières prévoyant un âge inférieur à ceux indiqués ci-après, peuvent être admises à la pension, les personnes comptant trente années de services qui sont bénéficiaires des lois relatives au statut des prisonniers politiques et de leurs ayants droit coordonnées par l'arrêté royal du 16 octobre 1954 et qui ont subi une détention d'au moins 90 jours, ou qui sont bénéficiaires d'une rente viagère octroyée aux prisonniers politiques de la guerre 1914-1918 sur pied du chapitre IV de la loi du 7 juillet 1964 : 1° majorant le taux de certaines pensions et rentes de guerre; 2° modifiant le régime de certaines pensions; 3° prévoyant la réparation des séquelles tardives de l'internement et de la déportation; 4° créant une rente viagère en faveur des prisonniers politiques de la guerre 1914-1918; 5° créant une allocation tenant lieu de pension en faveur de certains anciens militaires :

1° à l'âge de 64 ans, si la durée de leur détention est inférieure à 270 jours;

2° à l'âge de 63 ans, si la durée de leur détention est inférieure à 450 jours mais atteint au moins 270 jours;

3° à l'âge de 62 ans, si la durée de leur détention est inférieure à 630 jours mais atteint au moins 450 jours;

4° à l'âge de 61 ans, si la durée de leur détention est inférieure à 810 jours mais atteint au moins 630 jours;

5° à l'âge de 60 ans, si la durée de leur détention atteint au moins 810 jours.

ART. 6.

Pensioenen toegekend aan hen die aanspraak maken op het bepaalde in deze wet worden vastgesteld volgens de in geval van definitieve lichamelijke ongeschiktheid toepasselijke berekeningswijze. Deze mogen evenwel niet hoger liggen dan drie vierde van de wedde die als grondslag voor de uitkering ervan dient, onverminderd de bepalingen krachtens welke dit maximum kan worden overschreden uit hoofde van dubbelstelling van militaire oorlogsdiensttijd en daarmee gelijkgestelde tijd.

ART. 7.

Het pensioen wordt geschorst gedurende de tijdvakken tijdens welke de gerechtigden op het bepaalde in de artikelen 2 tot en met 5 een beroepsbedrijvigheid uitoefenen ten gevolge waarvan een rustpensioen in de pensioenregeling voor werknemers wordt geschorst.

ART. 8.

Het bepaalde in de artikelen 2 tot 5 wordt toegepast op verzoek van de betrokkenen. Het naar aanleiding van deze aanvraag toegekende pensioen gaat in op de eerste dag van de zesde maand volgend op die waarin de aanvraag werd ingediend.

ART. 9.

Deze wet treedt in werking op 1 juli 1975.

Gegeven te Brussel, 6 februari 1975.

BOUDEWIJN.

Van Koningswege :
De Eerste Minister,

L. TINDEMANS.

De Staatssecretaris voor Begroting,

G. GEENS.

ART. 6.

Les pensions allouées aux personnes qui sollicitent le bénéfice de la présente loi sont établies selon le mode de calcul applicable au cas d'incapacité physique. Elles ne peuvent toutefois excéder les trois quarts du traitement qui sert de base à leur liquidation, sans préjudice des dispositions qui permettent le dépassement de ce plafond du chef des bonifications accordées pour les services militaires de guerre et les services y assimilés.

ART. 7.

La pension sera suspendue pendant les périodes durant lesquelles les bénéficiaires des articles 2 à 5 exercent une activité professionnelle qui, dans le régime de pension des travailleurs salariés, entraîne la suspension d'une pension de retraite.

ART. 8.

Le bénéfice des dispositions des articles 2 à 5 est accordé à la demande des intéressés. La pension allouée consécutivement à cette demande prend cours le premier jour du sixième mois qui suit celui pendant lequel la demande a été introduite.

ART. 9.

La présente loi entre en vigueur le 1er juillet 1975.

Donné à Bruxelles, le 6 février 1975.

BAUDOUIN.

Par le Roi :
Le Premier Ministre,

L. TINDEMANS.

Le Secrétaire d'Etat au Budget,

G. GEENS.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 17e februari 1972 door de Vice-Eerste Minister en door de Staatssecretaris voor Begroting verzocht hun van advies te dienen over een ontwerp van wet « betreffende de pensioengerechtigde leeftijd vastgesteld in sommige pensioenregelingen voor de overheidssector », heeft de 15^e maart 1972 het volgend advies gegeven :

Volgens het ontwerp zullen vrouwelijke personeelsleden in de toekomst onder de algemene regeling inzake overheidspensioenen hun rustpensioen vanaf de leeftijd van zestig jaar kunnen verkrijgen terwijl hun mannelijke collega's zullen moeten blijven wachten tot de leeftijd van vijftenzestig jaar. De memorie van toelichting verantwoordt het aldus aan vrouwelijke personeelsleden toegekende voordeel door te verwijzen naar de pensioenregeling voor werknemers.

De Raad van State ziet in de evolutie van de opvattingen en van het recht, zowel nationaal als internationaal, inzake gelijkheid van de geslachten een aanleiding om een objectiever motivering te geven voor het onderscheid dat het ontwerp in onze wetgeving bedoelt in te voeren.

In artikel 1, b), noeme men ook de personen die een pensioen genieten ten laste van agglomeraties en federaties van gemeenten (wet van 26 juli 1971).

Artikel 2 splitse men in tweeën zodat duidelijk wordt welke (als permanent bedoelde) bepaling ten goede komt aan vrouwelijke personeelsleden en welke bepaling geldt voor mannelijke personeelsleden die een statuut van nationale erkentelijkheid genieten (een gelegenheidsbepaling die geleidelijk minder en uiteindelijk helemaal geen toepassing meer zal hoeven te krijgen).

De volgende teksten worden voorgesteld :

ART. 2.

Onverminderd bijzondere bepalingen die een lagere leeftijd vaststellen, kunnen vrouwelijke personeelsleden tot het pensioen worden toegelaten op de leeftijd van zestig jaar en na dertig jaren dienst.

ART. 3.

Op de leeftijd van zestig jaar en na dertig jaren dienst kunnen, onverminderd bijzondere bepalingen die een lagere leeftijd vaststellen, ook tot het pensioen worden toegelaten zij die aan een van de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ...;
- 2° ...;
- 3° ... a) tot f);
- 4° ...

Het ontwerp van wet wordt ingediend op de voordracht en met de medeondertekening van de Vice-Eerste Minister en van de Staatssecretaris voor Begroting.

Hoe de uitvoering van artikel 91bis van de Grondwet ook moge worden opgelost, in afwachting dat de Koning beslist, moeten de voordracht en de medeondertekening van de Staatssecretaris vervallen.

De kamer was samengesteld uit :

De heren G. HOLOYE, kamervoorzitter; G. VAN BUNNEN, F. REMION, staatsraden; P. DE VISSCHER, G. ARONSTEIN, bijzitters van de afdeling wetgeving; Mevr. J. TRUYENS, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer G. VAN BUNNEN.

Het verslag werd uitgebracht door de heer G. PIQUET, eerste auditor.

De Griffier,
J. TRUYENS.

De Voorzitter,
G. HOLOYE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre et par le Secrétaire d'Etat au Budget, le 17 février 1972, d'une demande d'avis sur un projet de loi « relatif aux conditions d'âge fixées dans certains régimes de pensions du secteur public », a donné le 15 mars 1972 l'avis suivant :

Le projet prévoit que les agents féminins pourront, à l'avenir, dans le régime général des pensions des services publics, obtenir leur pension de retraite dès l'âge de soixante ans tandis que leurs collègues masculins continueront à devoir attendre l'âge de soixante-cinq ans. L'exposé des motifs justifie l'avantage ainsi accordé aux agents féminins par une référence au régime de pensions des travailleurs salariés.

Le Conseil d'Etat estime qu'il conviendrait en présence de l'évolution des idées et du droit tant national qu'international sur l'égalité des sexes, de motiver de manière plus objective la distinction que le projet tend à introduire dans notre législation.

A l'article 1er, b), il conviendrait d'ajouter les personnes dont la pension est à charge des agglomérations et des fédérations de communes (loi du 26 juillet 1971).

L'article 2 devrait être scindé en deux parties, de manière à distinguer la disposition prise en faveur des agents féminins (destinée à devenir permanente), de celle qui concerne les agents masculins bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale (disposition de circonstance dont l'application est appelée à se réduire progressivement puis à disparaître).

Les textes suivants sont proposés :

ART. 2.

Sans préjudice aux dispositions particulières prévoyant un âge inférieur, les agents féminins peuvent être admis à la pension à l'âge de soixante ans et après trente années de service.

ART. 3.

Peuvent également être admis à la pension à soixante ans et après trente années de service, sans préjudice aux dispositions particulières prévoyant un âge inférieur, les personnes qui satisfont à une des conditions suivantes :

- 1° ...;
- 2° ...;
- 3° ... a) à f);
- 4° ...

Le projet de loi est introduit sur la proposition et le contreseing du Vice-Premier Ministre et du Secrétaire d'Etat au Budget.

Quelle que soit la solution adoptée quant à l'exécution de l'article 91bis de la Constitution il convient, en attendant que le Roi se soit prononcé, d'omettre la proposition et le contreseing du Secrétaire d'Etat.

La chambre était composée de :

MM. G. HOLOYE, président de chambre; G. VAN BUNNEN, F. REMION, conseillers d'Etat; P. DE VISSCHER, G. ARONSTEIN, assesseurs de la section de législation; Mme J. TRUYENS, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. G. VAN BUNNEN.

Le rapport a été présenté par M. G. PIQUET, premier auditeur.

Le Griffier,
J. TRUYENS.

Le Président,
G. HOLOYE.